

Cuprins

Partea I. Corespondenți de război.....	7
Partea a II-a. Jurnal de lăsare la vatră.....	301
Epilog	523
<i>Cronologia evenimentelor petrecute la (sau legate de) Villa Margareta</i>	525

© 2015 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o incîlcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © krimzoya/Depositphotos.com
Foto autoare: © Silvia Colfescu

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1,
et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

JELA, DOINA

Villa Margareta / Doina Jela. – Iași: Polirom, 2015

ISBN print : 978-973-46-5765-0

ISBN eBook : 978-973-46-5840-4

ISBN PDF : 978-973-46-5841-1

821.135.1-31

Printed in ROMANIA

Doina JELA

fiction-Ltd

Villa Margareta

POLIROM
2015

Fiica mea adică mi-a pus întrebarea asta... I-am răspuns: „Nu știu. Nu m-am gândit”.

— Și ce vă deranjează în răspunsul dumneavoastră?

— Răcelea. Inima mea împietrită... (Suna al naibii de patetic, dar nu mă mai jenam. Iar doamna mea nu a părut să se sperie.)

— Când se închide inima? m-a întrebat din nou, a mia oară, ca pe un școlar prost. (Am tăcut, îmbufnată, și am continuat să smiorcă...) Inima se închide când doare, a spus ea, aproape în șoaptă. Iar întrebarea fiicei dumneavoastră a fost dureroasă și nedreaptă.

Și atunci să te ții smiorcăială.

— Vorbeam de un vis...

— Da, e un vis mai vechi, să știți. Seara, când m-am întors de la dumneavoastră cu Jung în brațe și am vrut să-mi notez din el, caietul s-a deschis singur la 11 noiembrie 2011. Eram încă la Paris. Nu luasem marea hotărâre de a veni și de a termina aici, scăldându-mă în sosul originar, cartea începută, marea carte, autoportretul meu mascat... Dumneavoastră l-ați plasa în categoria junghiană a marilor vise, dar eu îl găsesc de-a dreptul paranoic. Era un vis despre sfârșitul lumii, pe care-l priveam... din Villa Margareta. Mă aflam acolo, unde nu mai fusesem de... 20 de ani, unde trebuia să port de grija unui cuplu Tânăr cu un copil mic. Aveam în cap că o să vină acea apocalipsă...

— Era deci 11 noiembrie 2011? întrebă în șoaptă D.M.M., cu pasiunea ei pentru numerologie, și-mi împinse în față foaia pe care scrisese: 11.11.11.

— Da, exact, știam că trebuie să vină apocalipsa și că eu trebuie să fiu acolo, de veghe, în clipa în care vine, să ne salvăm. Sfârșitul lumii a venit sub forma unui incendiu pe care-l vedeam pe fereastră și a cuprins și odăia. Nu toată baraca, ci, intrând pe fereastră, limba de foc a cuprins doar încăperea unde mă aflam. Nu eram legată afectiv de acel cuplu, pur și simplu aveam datoria să-i salvez. Iar asta îmi dădea o stare de frenetică mobilizare. Nu știu cine erau

ei. Nu simțeam suferință, ci doar datorie și o răspundere. Și când focul a cuprins odăia, le-am strigat: „Gata, luați copilul și să plecăm”. Dar fața copilului era deja cuprinsă de flăcări, adică flăcările îl linseau ca și cum ar fi avut pe fețisoară o peliculă de benzină, era ca o flacără albăstruie de aragaz care-i ștergea față. Îi dansa veselă pe față. Și m-am trezit, simțindu-l încă în brațe. Extrem de tulburată, de îndurerată... Atunci am hotărât că o să vă cau... Deși... Mi-am notat atunci, când am realizat înțelesul visului, când am avut, cum spuneți dumneavoastră, un *insight*, cât de aproape ești de nebunie când te crezi Salvator și cât de aproape de primejdia asta mă aflu: *Mă voi duce în România să o cau pe doamna T.D. Știu că ea poate să repare foarte multe lucruri, dar copilul acela rămâne cu cicatricile, cu fața arsă*. De ce tocmai față însă?

— E tot ce v-ați notat atunci, ca asociație cu visul?

— Atunci? Cred că mi-am notat un incendiu real, văzut în copilărie... Focul care s-a pus și-au fost învinuiri tata și șeful lui, pentru a fi închiși... Felul cum mă uitam la incendiul acela... Nu mă gândeam la bieții oameni, ci la faptul că văd ceva spectaculos, ieșit din comun, extraordinar. Fascinația aceasta pentru spectacolul pur vizual. Ca și cum ar fi o distanță... între mine și tot restul. De aceea mi-am amintit acum visul... Fiindcă mi-am dat seama: inima mea era închisă de când mi-o amintesc... Dar mai ales... Am primit recent un manuscris, destul de inconfortabil la citit... Nu mă mai pot însela: inima mea era destul de rece, de sigură pe ea, de la început...

— Cum spuneți asta?!

Doamna Mea de Miercuri s-a ridicat pentru prima dată de pe scaunul ei. Era pentru prima dată furioasă pe mine, parcă. Față ei, o față drăguță, binevoitoare, se înroșise toată, de un fel de caldă furie. Eram opera ei, lucrarea ei și nu voia să i-o stric, cum se pare că făcusem în doar o săptămână de absență? Se înfuriase văzând că-i compromis opera?

— De ce spuneți asta? Când v-ați dus să-l chemați pe tata să repare nedreptatea făcută de învățătorul dumneavoastră

nu erați un copil fără inimă! Câți ani aveați? Nouă? Nu vreți să încetați să vă blamați cu această vehemență demnă de o cauză mai bună?

Mă certă, în șoaptă, ca să nu simt auzite pesemne din cabinetul de alături, unde zumzăia o freză de stomatolog, dar energetic.

— Ne vedem miercurea viitoare? am întrebat plângăreață, uitându-mă la ceasul acum întors, nu știam de când, cu cadranul spre noi.

— Nu, din păcate, acum eu trebuie să lipsesc o săptămână. Un congres.

Din păcate...

Îi promit, în timp ce ne îmbrăjișăm, în X, să nu-i stric opera și, când ies de la ea, ca o bătrână care renunță la baston pentru prima dată, pășesc cu grijă, atentă să nu-mi rup picioarele. Picioarele pe care doamna T.D. mi le-a reparat, de bine, de rău, cu atâta chin... O să fiu singură o săptămână. Nu mă îndrept spre locul unde am parcat mașina, ci o iau spre scuarul ascuns între trei blocuri, unde mă aşez pe o bancă. Și dintr-odată văd tabloul pe care i-l povestisem, probabil în primele zile, fără să-l văd și fără să-l simt...

Este noapte. Niciodată nu ne-a prins noaptea la școală. Când Vlăducu, învățătorul nostru, ne-a lăsat singuri, era amurg, dar nu noapte. Acum e noapte-noapte, nimeni nu vine după niciunul dintre noi, niciunua dintre noi nu-i trece prin minte să plece, nici chiar celor pentru care timpul nesperat de joacă și zbenguială nu reprezintă o tentație, nici măcar vară-mii Jeni. În clasă este lumină, pe când ferestrele de pe amândouă laturile lungi ale clasei sunt întunecate, ca niște margini ale lumii, dincolo de care este neantul. Ca în spațiul cosmic, între planete. În clasă însă, în lumină și noi între noi, este bine. Alergăm pe bănci, scheletul din fundul clasei are legată la gât o cravată de pionier și pe craniul jumătate mușchi, jumătate oase are căciulița vară-mii Jeni, pe care pentru prima dată o văd răzând cu ochii ei minunați, albastru-închis și intens ca

pietrele de lapislazuli. Deși i s-a smuls căciulița de pe cap fără să i se ceară voie – și ea mai mereu e tristă din cauza piciorușelor ei de vrăbiuță, operate de patru ori, rupte și puse la loc, de patru ori –, acum râde când vede cât de caraghios arată scheletul cu căciulița ei pe cap. Nu aleargă deloc peste bânci, că n-ar putea, nici măcar printre bânci n-a realizat mai mult de două-trei țopăituri, la început, când a făcut o tentativă să-și recupereze fesul, înainte de a înțelege că este un joc și că nimeni n-a făcut nicio diferență și am socotit-o și pe ea participantă la joc și a început să râdă. Suntem toți prietenoși cu ea de obicei și ocrotitori, dar ne e frică să-o prinDEM în jocurile noastre. Acum participă, se bucură și ea și râde. Fără să mai iasă din bancă.

Nimeni nu face lista. Nelu/Pecu a încercat, i-au rupt-o fetele, Talaie (fratele geamăn, dar blond al celor doi gemeni) a încercat din nou, tot în joacă, i-a rupt-o Muscă Viorel, și pe urmă nimeni n-a mai făcut nimic, toată lumea a alergat peste bânci, singură vară-mea a stat în colțisorul ei, râzând fericită. Suntem mulți, suntem amestecați, când a plecat învățătorul Vlăducu, dându-ne indicația să stăm smirnă, a adus la noi clasa vară-mii, a II-a, cinci băieți și-o fată, clasa mea și a lui Muscă Viorel, a IV-a, opt găligani, și clasa lui Behan/Orhan, ceilalți gemeni din sat, ăștia însă doar doi, Aura, Cristi și Indira, a III-a. Clasa I nu există, niciun copil nu a fost înscris la clasa I în anul acesta. Fără cei cinci gemeni, Nelu, Pecu și Talaie („toți bulgari cu cap de paie”, cum li se strigă deja, de undeva din dreapta, unde s-a improvizat un cor) și Behan/Orhan (doi tătari, numiți amândoi cu amândouă numele fiindcă nu-i deosebim), toată școala să ar fi desființat, fiindcă nu intrumim numărul. Nici n-ai zice, după câtă hărmălaie facem, că nu intrumim numărul.

În orice caz, nimeni nu a stat smirnă. Nimeni, cu excepția vară-mii Jeni, care se uita la noi toți, așezată cu picioarele bolnave pe interval, ca să se poată întoarce să vadă scheletul și pe care noi o ocoleam cu grijă când treceam în goană, să n-o lovim.

Și mai exact, hărmălaia a fost atât de mare, încât nimeni n-a auzit când s-a deschis ușa. L-am văzut doar, la un moment dat, aproape toți odată, încremenind toți odată, acolo unde eram. El – în prag. Umplea cadrul ușii. Ochii minunați ai vară-miei Jeni semănau acum cu niște ochi de peștoaică, plăți, albaștri, sticloși, mai sticloși, singura în colțul băncii, cu picioarele afară, ca și cum s-ar fi pregătit să iasă, ceea ce nu avea de gând. Era în prima bancă de la peretele dinspre casa noastră. Privea spre ușă, ca paralizată. De la privirea ei, ca de la scăparea baghetei magice, am încremenit toți în poziția în care ne aflam: Cristi, aşa grăsan cum era, cu un picior pe o bancă și cu altul pe cealaltă bancă din primul rând, cu fundul lui rotund, cumva desfăcut în două, ca două jumătăți asimetrice de măr. Muscă Viorel, dansând cu scheletul, îl strângea acum, cu disperare, la piept. Nelu/Pecu se tăvălea între al doilea și al treilea rând de bănci. Eu nu mai știu cum eram. NU eram conștientă decât de prezența, terifiantă, în cadrul negru al ușii, ca o emanăție a neantului de afară, a învățătorului nostru, Vlăducu.

Poate că n-a stat în prag atât de mult timp cât mi s-a părut mie, până l-au văzut toți. S-a îndreptat, clătinându-se, spre numărătoarea de lângă tablă (pe atunci erau numărătoare cu bile), a scos prima sărmă, a scuturat de pe ea bilele de lemn, care s-au rostogolit printre bănci, doar pe câteva le-a pus pe catedră, iar pe noi ne-a aliniat de-a lungul peretelui opus celui cu planșe: *Animale domestice, Organele plantelor, Aparatul excretor la om, Diferite feluri de altoiri*. Eram eu, Aura, Cristi, Indira, Muscă Viorel, Nelu/Pecu și Talaie, Tatú, Rușca Mare, Rușca Mică, Behan/Orhan, doar unul dintre ei, nu știu de ce. Și după ăstia patru de la urmă, cu gâtul întins în față, asistând, albă ca peretele, la supliciul tuturor, vară-meia Jeni.

Durerea a fost fulgerătoare, fulgerător palmele mi s-au umflat ca și cum aş fi avut pe ele două cabluri rozalii, două râme nefiresc de drepte și crăpate, și am scăpat prima. Până în ultima clipă am fost convinsă că pe vară-meia Jeni, care era ultima, o va trimite înapoi în bancă, o va excepta. Nu

a exceptat-o: din palmele ei, de două ori mai înguste decât ale noastre, subțiri și cu pielea aproape transparentă, cele două râme rozalii au devenit vinete, apoi au devenit roșii și săngele a țășnit, s-a prelins pe degete, picurând pe dușumea... Când Vlăducu a dat drumul mâinii ei, corpul vară-mii Jeni zvâcnea, strângând mâinile una la subsuoara celeilalte, dar ea nu plâangea. Toată clasa noastră se agita, mișcându-se convulsiv, își lingea palmele, le mușcau, suflau fără zgomot peste ele, le frecau una de alta, săreau în sus, le băgau la subsuoară, Nelu și Talaie, înnebuniți de durere probabil, râdeau înăbușit, mut, strângându-și tare mâinile între genunchi, totul ca într-un film cu sonorul tăiat. Behan/Orhan, nici după plâns nu-i deosebeam, aşa că nu știam care dintre ei era cel care gema, sughița, chităția ascuțit, ca un șoarece. Iar vară-meia Jeni, singura din palmele căreia curgea sânge, fiindcă ea nu muncise nimic cu ele, nu se jucase nouă pietre sau cercul, ca să i se tocească pielea, nu mânuisse pe gheăță giumbișul toată iarna, nici măcar ea nu putea scoate vreun sunet mai omenesc. Dar făcuse pipi pe picioare...

Numai când el s-a întors, a ieșit pe ușa rămasă deschisă și a dispărut înghițit de întunericul de afară, în secunda imediat următoare, clasa a răsunat de vaiete, plânsete, onomatopee și suspine, ca o planetă a durerii plutind în neantul din jur. Era un vaier ca de infern, o vale a plângerii, și fiecare plâns suna altfel, fiecare durere arăta altfel...

Mi se pare acum că dintotdeauna am avut sentimentul acesta: nimeni nu trebuie pedepsit pe nedrept; dar că, dacă lucrul se întâmplă totuși, există cineva care să pedepsească nedreptatea. N-aș fi străbătut, în întuneric, cei aproximativ 500 de metri până la noi acasă, dacă n-aș fi știut că acel cineva care să poată pedepsi nedreptatea făcută vară-mii Jeni există. Marele, viteazul meu tată, cavalerul meu fără prihană.

De ce, atunci, nimic n-a mai fost la fel ca înainte, nici între mine și el și nici între mine și nimeni altcineva, dar mai ales între mine și el, nu știu. Știu doar că niciodată nu